

**ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
INFRASTRUKTŪROS IR GYVENAMOSIOS APLINKOS PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2018- ieji metai
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	Švenčionių rajono savivaldybės administracija, 188766722
Vykdytojas (-ai), kodas	Švenčionių rajono savivaldybės administracija, 1 Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, 1.8 Žemės ūkio skyrius, 1.9 Mokesčių ir turto skyrius, 1.10 Teritorijų planavimo ir architektūros skyrius, 1.13 Vietinio ūkio skyrius, 1.15 Adučiškio seniūnija, 1.16 Cirkliščio seniūnija, 1.17 Kaltanėnų seniūnija, 1.18 Labanoro seniūnija, 1.19 Magūnų seniūnija, 1.20 Pabradės seniūnija, 1.21 Sarių seniūnija, 1.22 Strūnaičio seniūnija, 1.23 Svirkių seniūnija, 1.24 Švenčionių seniūnija, 1.25 Švenčionėlių seniūnija, 1.26

Programos pavadinimas	Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programa	Kodas	2
------------------------------	---	--------------	---

Programos parengimo argumentai	<p>Švenčionių rajono aplinka formuojama siekiant sukurti socialiniu, ekonominiu ir techniniu požiūriu pagrįstą, ekologiškai patikimą, estetišką ir efektyviai valdomą aplinką, atitinkančią besikeičiančius bendruomenės ir pavienio žmogaus poreikius. Programa įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymu reglamentuojamos <i>savarankiškosios savivaldybių funkcijos</i>: savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo; savivaldybėms įstatymais priskirtų geodezijos ir kartografijos darbų organizavimas ir vykdymas; teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų, specialiųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas; aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga; šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas; komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas; savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas ir <i>valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos</i>: savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir</p>
---------------------------------------	--

	disponavimas juo patikėjimo teise.		
Ilgalaikis prioritetas (-ai) (pagal SPP)	Kokybiška ir patogi gyvenamoji aplinka	Kodas	2
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas:	Gerinti savivaldybės viešąją ir gyvenamąją aplinką, skatinti verslo ir žemės ūkio plėtrą	Kodas	3
Programos tikslas	Modernizuota ir pritaikyta šiuolaikiniams poreikiams viešoji infrastruktūra	Kodas	1
<p>Tikslo aprašymas:</p> <p>Nepakankamą Švenčionių rajono konkurencingumą, o taip pat investicinį ir gyvenamosios aplinkos patrauklumą, be kitų veiksnių, lemia ir prasta viešosios aplinkos, transporto ir bendruomeninės infrastruktūros būklė, o dažnai ir jos trūkumas. Siekiant spręsti su nepakankamu rajono viešosios infrastruktūros išvystymu ir prieinamumu susijusias problemas, Švenčionių rajono savivaldybė rengia Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programą, kuri apima įvairias intervencines priemones. Šios priemonės skirtos pagerinti rajono gyvenamąją ir verslo aplinką, daugiausiai dėmesio skiriant viešosios infrastruktūros objektų ir teritorijų priežiūros, remonto ir plėtros darbams, o taip pat darniai rajono teritorijų plėtrai.</p> <p>Rezultato vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atnaujintų (modernizuotų) daugiabučių namų dalis, nuo visų rajono daugiabučių namų skaičiaus (proc.); • Vietinės reikšmės kelių ir gatvių su patobulinta danga dalis, nuo bendro kelių ir gatvių ilgio (proc.). 			
Uždavinys:	Vykdyti teritorinį planavimą ir kurti geografinę informacinę sistemą	Kodas	1.1
<p>Uždavinio aprašymas:</p> <p>Visa ūkinė veikla, keičiant esamą žemės naudojimo būdą, yra reguliuojama įstatymais, kurie apibrėžia statybų ir žemės naudojimo sąlygas, miškų tvarkymą, naudingų iškasenų eksploatavimą ir t.t. Siekiant tarpusavyje suderinti šias veiklas (saugoti gamtą ir žmonių gyvenamąją aplinką), rengiami teritorijų planavimo dokumentai.</p> <p>Produkto vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Panaudotų lėšų dalis (proc.); • Atliktų geodezinių matavimų skaičius. 			
Uždavinys:	Modernizuoti ir prižiūrėti inžinerinę infrastruktūrą	Kodas	1.2
<p>Uždavinio aprašymas:</p> <p>Uždaviniu Švenčionių rajono savivaldybė numato prižiūrėti ir plėsti inžinerinę infrastruktūrą. Numatoma renovuoti ir plėsti Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestų, o taip pat kaimo gyvenamųjų vietovių apšvietimo sistemas, skirti finansavimą seniūnijoms, įgyvendinant rajono viešųjų teritorijų priežiūros programą. Tinkamai prižiūrima ir plėtojama rajono inžinerinė ir viešųjų teritorijų infrastruktūra didina rajono gyvenamosios ir verslo aplinkos patrauklumą, sudaro prielaidas rajono teritorijų saugumo ir susisiekimo sąlygų gerėjimui.</p> <p>Produkto vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Panaudotų lėšų dalis (proc.); • Seniūnijų skaičius, kuriose vykdoma vietinio ūkio priežiūra ir plėtra; • Seniūnijų skaičius, kuriose vykdoma teritorijų priežiūra; 			

- Seniūnijų skaičius, kuriose vykdoma infrastruktūros objektų priežiūra ir plėtra.

Uždavinys:	Rekonstruoti ir plėtoti vietinės reikšmės gatves, kelius ir kitą susisiekimo infrastruktūrą	Kodas	1.3
-------------------	---	--------------	-----

Uždavinio aprašymas:

Švenčionių rajono savivaldybė skiria lėšas susisiekimo infrastruktūros priežiūros, remonto ir plėtros darbams. Susisiekimo infrastruktūros išvystymo lygis lemia eismo saugumo sąlygas rajone, o taip pat bendrą rajono gyvenamosios ir verslo aplinkos patrauklumą. Susisiekimo infrastruktūra turėtų būti plėtojama taip, kad būtų tenkinami visuomenės ir ūkio subjektų poreikiai, susiję su saugiu keleivių ir krovinių pervežimu, o taip pat kiek galima labiau sumažintas neigiamas transporto poveikis aplinkai.

Uždaviniu numatoma: vykdyti rajono vietinės reikšmės kelių ir gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų, tiltų infrastruktūros priežiūros, modernizavimo ir plėtros darbus. Numatomos priemonės: tęsti projekto „Arnionių gatvės kapitalinis remontas, automobilių stovėjimo aikštelės ir lietaus nuotekų tinklų nauja statyba Pabradės m., Švenčionių raj. sav.“ įgyvendinimą, atlikti Upės gatvės dalies Pabradės mieste kapitalinį remontą, parengti projektą ir įgyvendinti Arnionių gatvės rekonstravimo 2 etapą. Bendradarbiaujant su Lietuvos automobilių kelių direkcija parengti ir įgyvendinti projektą „Švenčionių m. Adutiškio gatvės dalies (krašto kelis Nr.110) rekonstravimas“, rekonstruoti Švenčionėlių gatvę, taip pat Saulėtekio ir Siaurąją gatves Švenčionių mieste, iki Kochanovkos kaimo nutiesti dviračių taką. Švenčionėlių mieste numatoma įgyvendinti Ryto gatvės rekonstravimo projektą, taip pat suprojektuoti ir pradėti rekonstravimo darbus Ateities ir Turgaus gatvėse.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Prižiūrimų kelių ir gatvių ilgis (km);
- Panaudotų lėšų dalis (proc.);
- Rekonstruotų gatvių ilgis (km);
- Dviračių tako įrengimas (km).

Uždavinys:	Didinti viešosios infrastruktūros efektyvumą, gerinti gyvenamųjų teritorijų aplinką	Kodas	1.4
-------------------	---	--------------	-----

Uždavinio aprašymas:

Įgyvendinant uždavinį numatoma rengti ir įgyvendinti viešosios aplinkos ir objektų plėtros, atnaujinimo ir pritaikymo visuomenės poreikiams projektus. Rengti dokumentaciją, reikalingą projektams įgyvendinti. Siekiama modernizuoti viešąsias erdves ir pagerinti gyvenamąją teritorijų aplinką, sudaryti sąlygas diversifikuoti kaimo gyventojų veiklą, spręsti esamas vietovių problemas, modernizuoti viešuosius pastatus, gerinti bendruomeninę infrastruktūrą.

Įgyvendinant uždavinį numatomos priemonės: „Kompleksinis Švenčionių m. daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo, esančio tarp Taikos ir Švenčionėlių gatvių, sutvarkymas“, „Kompleksiškas Švenčionių rajono Pabradės miesto viešųjų erdvių sutvarkymas“ ir „Kompleksinis Švenčionėlių miesto viešųjų erdvių sutvarkymas“, kuriomis numatoma: kompleksiskai sutvarkyti gyvenamąją aplinką Švenčionių mieste tarp Taikos ir Švenčionėlių gatvių; gyvenamąją aplinką šalia daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo Vilniaus g. ir atnaujinti viešąją erdvę prie Žeimenos upės, pritaikant vietos bendruomenės poreikiams; sukurti patrauklią gyvenamąją aplinką Švenčionėlių miesto gyventojams, atnaujinant Švenčionėlių miesto kvartalo, esančio tarp Žemutinės ir Žilvičių g. viešąją erdvę bei įrengiant sporto aikštyną prie Švenčionėlių progimnazijos.

Įgyvendinus projektus, planuojama įrengti automobilių stovėjimo aikšteles, poilsio zonas, pėsčiųjų takus, sporto infrastruktūrą, apšvietimą ir kt.

Įgyvendinant uždavinį numatoma priemonė „Bendruomeninės infrastruktūros sukūrimas Švenčionių rajone“, kuria planuojama įgyvendinti projektus: „Bendruomeninės infrastruktūros sukūrimas Pabradės mieste“ ir „Bendruomeninės infrastruktūros sukūrimas palei Žeimenos upę“. Įgyvendinant projektus planuojama sukurti Pabradės miestelio viešąją infrastruktūrą prie Žeimenos upės ir Platumų kaime palei Žeimenos upę sukuriant viešąją poilsio, laisvalaikio, sporto, sveikatingumo zoną, pritaikant ją bendruomenės poreikiams, ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai bei skatinti vietovės ekonominę plėtrą, socialinę įtrauktį ir skurdo mažinimą.

Siekiant pagerinti Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestų kvartalų energijos vartojimo efektyvumą, sumažinti miesto bendrą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų CO² taršą, pagerinti vizualinį miesto vaizdą, tuo užtikrinant kvartalo ir viso miesto patrauklumą, gyventojų gyvenimo kokybės pagerėjimą būtina atnaujinti (modernizuoti) atrinktuose kvartaluose esančius viešuosius, daugiabučius, vienubučius ir kitus pastatus, inžinerinę infrastruktūrą, apimančią gatvių apšvietimo tinklus bei žaliąsias teritorijas. Gerinti gyvenamąją aplinką, mažinti energinių išteklių sąnaudas ir užtikrinti daugiabučių namų atitiktį esminiams statinio reikalavimams, savivaldybės atrinktuose Švenčionių rajono daugiabučiuose namuose, numatoma įgyvendinti energinį efektyvumą didinančias priemones, būtinas statinių naudojimo ir priežiūros esminiams reikalavimams užtikrinti ir leisiančias sumažinti bendras visų daugiabučių namų energijos sąnaudas.

Savivaldybės vaidmuo daugiabučių namų renovacijos procese nėra tiesioginis, tačiau numatoma vykdyti informacijos apie daugiabučių namų renovavimo galimybes sklaidą, skatinti gyventojus renovuoti būstą: tęsti savanorišką daugiabučių kvartalų renovaciją.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Panaudotų lėšų dalis (proc.);
- Sutvarkytų daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų skaičius;
- Atnaujintų viešųjų erdvių skaičius;
- Įgyvendintų projektų skaičius;
- Sukurtų viešųjų erdvių skaičius;
- Perimtų skolų dalis (proc.);
- Investicinių planų rengimui (proc).

Programos tikslas	Saugi ir švari aplinka	Kodas	2
--------------------------	------------------------	--------------	---

Tikslo aprašymas:

Įgyvendinant šį tikslą bus pagerinta Švenčionių rajono aplinkos būklė, racionaliai naudojami gamtos ištekliai, sumažinta ūkinės veiklos neigiama įtaka aplinkai. Tikslu numatoma vykdyti aplinkos išsaugojimo ir kokybės kontrolės, atliekų prevencijos ir tvarkymo, vandens telkinių būklės gerinimo, ekologinio švietimo ir kt. priemones.

Rezultato vertinimo kriterijus:

- Komunalinių atliekų surinkimo teritorinė aprėptis (proc.);
- Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo paslaugą gaunančių gyventojų dalis (proc.).

Uždavinys:	Užtikrinti komunalinių atliekų surinkimo sistemos veiklą, atitinkančią rajono poreikius	Kodas	2.1
-------------------	---	--------------	-----

Uždavinio aprašymas:

Švenčionių rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali regioninės sistemos dalis. Komunalinių atliekų tvarkymą Vilniaus regiono savivaldybėse koordinuoja VšĮ „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“. Komunalinių atliekų tvarkymo

paslaugą (atliekų surinkimas ir transportavimas, aprūpinimas konteneriais ir kt.) rajone teikia UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. Uždaviniu Švenčionių rajono savivaldybė numato: organizuoti bešeimininkų atliekų (taip pat ir pavojingų) surinkimą ir tvarkymą; organizuoti atliekų surinkimą ir tvarkymą iš rajono atliekų turėtojų; vykdyti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemones; administruoti vietinės rinkliavos mokestį už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą; įdiegti informacinę komunalinių atliekų surinkimo monitoringo ir atsiskaitymo valdymo sistemą.

Įgyvendinant uždavinį numatoma įgyvendinti priemonė „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“. Projektas bus įgyvendinamas pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonę Nr. 05.2.1-APVA-V-008, kurio tikslas - sukurti ar plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir (ar) paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą, informuoti visuomenę atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Sutvarkytų bešeimininkų atliekų kiekis (t);
- Panaudota lėšų dalis (proc.);
- Įgyvendintų priemonių skaičius;
- Projekto įgyvendinimas (proc.);
- Įdiegtų sistemų skaičius;
- Įrengtų komunalinių atliekų konteinerių aikštelių skaičius.

Uždavinys:	Pagerinti geriamojo vandens išteklių apsaugą bei kokybę ir aprūpinti gyventojus kokybišku geriamuoju vandeniu, nuotekų sistema	Kodas	2.2
-------------------	--	--------------	-----

Uždavinio aprašymas:

Daugelis Švenčionių rajono vietovių (ypatingai kaimo) susiduria su vandentvarkos infrastruktūros nepakankamo išplėtojimo problema, t.y. centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo paslaugos yra prieinamos tik nedidelei daliai rajono gyventojų. Tose vietovėse, kur ši infrastruktūra yra įrengta, būtina atlikti nuolatinius tinklų priežiūros ir periodiškus remonto darbus. Uždaviniu Švenčionių rajono savivaldybė numato: prižiūrėti ir remontuoti rajono vandens tiekimo ir nuotekų tinklus, įgyvendinti projektą „Privačių namų prijungimas prie centralizuoto nuotekų surinkimo sistemų Pabradės, Švenčionėlių ir Švenčionių miestuose“.

Įgyvendinant uždavinį numatoma įgyvendinti priemonės:

„Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos renovavimas ir plėtra Švenčionių rajone“, projekto pareiškėjas yra UAB „Vilniaus vandenys“ projekto partneris Švenčionių rajono savivaldybės administracija. Projekto įgyvendinimo metu planuojama rekonstruoti vandentiekio ir nuotekų tinklus Švenčionėlių mieste daugiabučių namų kvartale, taip pat nutiesti nauji vandentiekio ir nuotekų tinklai. Švenčionių vandenvietėje numatoma įrengti vandens gerinimo įrenginius, kurie pagerins geriamojo vandens kokybę visiems, prie centralizuotų vandentiekio tinklų prisijungusiems Švenčionių miesto gyventojams.

„Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros rekonstrukcija ir plėtra Švenčionių rajone“, projekto pareiškėjas yra UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ projekto partneris Švenčionių rajono savivaldybės administracija. Projekto įgyvendinimo metu planuojama padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą bei sistemos efektyvumą Pabradės mieste, Sarių, Šventos, Milkuškų, Magūnų, Trūdų ir Vidutinės gyvenvietėse.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Panaudotų lėšų dalis (proc.);

- Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis, (km);
- Įgyvendintų projektų skaičius.

Uždavinys:

Gerinti aplinkos kokybę

Kodas

2.3

Uždavinio aprašymas:

Uždaviniu siekiama kontroliuoti ir mažinti žmonių ūkinės veiklos neigiamą poveikį aplinkai. Vykdamas uždavinį bus kontroliuojama, kaip laikomasi savivaldybės tarybos priimtų teisės aktų reikalavimų, reglamentuojančių aplinkos taršos mažinimo priemones. Bus vykdomos: aplinkos monitoringo programos; prevencinės ir aplinkos atkūrimo priemonės; aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės; finansuojamos medžiojamų gyvūnų daromos žalos miškui prevencinės priemonės; vykdomas ekologinis švietimas. Siekiant didinti visuomenės sąmoningumą, vykdomas gyventojų švietimas apie gyvūnų laikymo reikalavimus, prisiimamą atsakomybę už augintinius, jų sterilizaciją/kastraciją, ženklimą (čipavimą) ir registravimą. Vykdoma programa, kurios tikslas yra mažinti sulaukėjusių benamių kačių skaičių, stabdamas jų dauginimąsi sterilizuojant/kastruojant.

Įgyvendinant uždavinį numatoma priemonė „Švenčionių rajono kraštovaizdžio formavimas gamtinio karkaso teritorijoje ir estetinio potencialo didinimas“, kurios tikslas paryškinti gamtinius elementus, pagerinti aplinkos kokybę ir kraštovaizdį Švenčionių rajone, siekiant palankesnių sąlygų visaverčiam miesto ir kaimo vietovių vystymuisi. Projekto tikslui pasiekti numatoma išsaugoti, sutvarkyti kraštovaizdžio arealą palei Žeimenos upę, Švenčionėlių mieste, Švenčionių rajone. Išvalius gamtinę aplinką bei papildžius naujais augalais, sukurti tinkamą aplinką teritorijos faunai, pagerinti migruojančių koridorių būklę bei pritaikyti teritoriją pėstiesiems, įrengiant prieigas su apžvalgos aikštelėmis link Žeimenos upės. Teritoriją išvalyti nuo menkaverčių krūmų ir kitų augalų, iškirsti nevertingus, išdžiūvusius medžius. Gamtinę aplinką bei patį kraštovaizdį labiausiai bjauroja bei jų rekreacinį potencialą ir patrauklumą mažina apleisti ir bešeimininkiai pastatai, todėl tikslui pasiekti numatoma likviduoti kraštovaizdį darkančius bešeimininkius apleistus statinius ir įrenginius.

Produkto vertinimo kriterijai:

- Įgyvendinamų aplinkos monitoringo programų skaičius;
- Prižiūrimų maudyklų skaičius;
- Prižiūrimų parkų skaičius;
- Miškų urėdijų, kurios atlieka prevencines priemones, skaičius;
- Likviduotų bešeimininkių statinių ir įrenginių skaičius;
- Teritorijos, kuriose įgyvendintos kraštovaizdžio formavimo priemonės, ha.
- Įgyvendintų priemonių skaičius;
- Panaudota lėšų dalis (proc.).

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Programos įgyvendinimas prisidės prie patrauklesnės Švenčionių rajono gyvenamosios ir investicinės aplinkos formavimo. Susisiekimo infrastruktūros priežiūra prisidės prie didėjančio kelių eismo saugumo, gerėjančios aplinkos kokybės, o taip pat užtikrins rajono bendruomenės ir verslo subjektų poreikių tenkinimą, susijusį su saugiu keleivių ir krovinių pervežimu. Inžinerinės rajono infrastruktūros priežiūra ir remontas gerins rajono gyventojų gyvenimo sąlygas ir aplinkos kokybę. Teritorijų planavimas sudarys sąlygas valdyti ūkinės veiklos plėtrą, išsaugant saugią gamtinę ir žmonių gyvenamąją aplinką.

Planuojami programos finansavimo šaltiniai:

Savivaldybės biudžeto, paskolos, kelių priežiūros ir plėtros programos, Europos Sąjungos

(parama) ir kitos lėšos.

Veiksmai, numatyti savivaldybės strateginiame plėtros plane, kurie susiję su vykdoma programa:

II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA

2.1. Tikslas. Modernios viešosios infrastruktūros vystymas

2.1.1. Uždavinys. Vykdyti teritorijų planavimą

2.1.2. Uždavinys. Rekonstruoti ir plėtoti susisiekimo infrastruktūrą

2.1.3. Uždavinys. Didinti rajono infrastruktūros energetinį efektyvumą

2.2. Tikslas. Saugios ir švarios aplinkos užtikrinimas

2.2.1. Uždavinys. Didinti aplinkos išsaugojimo galimybes

2.2.2. Uždavinys. Gerinti komunalinių paslaugų infrastruktūrą

2.3. Tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas

2.3.1. Uždavinys. Kompleksinė miestų gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra

2.3.2. Uždavinys. Kompleksinė kaimo gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra, gyvenimo bei verslo sąlygų kaime gerinimas

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai:

LR Vietos savivaldos įstatymas, LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, LR Statybos įstatymas, LR Kelių įstatymas, LR Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, LR Teritorijų planavimo įstatymas, LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, LR Aplinkos apsaugos įstatymas ir kt.